

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 7Ssk/105/2022
Identifikačné číslo spisu: 4021200421
Dátum vydania rozhodnutia: 26. apríla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:4021200421.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej /sudca spravodajca/ a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: M. U. G., G.. XX. XX. XXXX, K. I.U., M. XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 27382-2/2021-BA zo dňa 15. júna 2021, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č.k. 23Sa/59/2021-52 zo dňa 24. januára 2022, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie pred krajským súdom

1.Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo dňa 24. januára 2022, č. k. 23Sa/59/2021-52, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č.27382-2/2021-BA zo dňa 15. júna 2021, ktorým podľa ust. § podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie č.: 3249/2021-NR-DvN zo dňa 15.03.2021, vo veci nepriznania nároku na dávku v nezamestnanosti. Žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznal.

2.Z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že dňa 27. 11. 2020 požiadal žalobca pobočku žalovanej v Nitre o dávku v nezamestnanosti, predložením oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra zo dňa 24. 10. 2020, v zmysle ktorého bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie dňom 24. 10. 2020. V prejednávanvej veci nebolo sporné to, že v posudzovanom období posledných 4 rokov pred zaradením žalobcu do evidencie uchádzačov o zamestnanie od 24. 10. 2016

do 23. 10. 2020 žalobca nepreukázal žiadnu dobu poistenia v nezamestnanosti na území SR, ktoré by mu bolo možné zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Na území Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska žalobca preukázal dobu poistenia v nezamestnanosti od 24. 10. 2016 do 23. 10. 2020, t. j. 1 461 dní. Zo žiadosti o dávku v nezamestnanosti zo dňa 27. 11. 2020 vyplýva, že žalobca na územie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie odišiel v r. 2005 a na územie SR sa vrátil v októbri 2020. Vo formulári U002 zo dňa 15. 02. 2021 je potvrdená doba poisteného zamestnania od 24. 10. 2016 do 23. 10. 2020. V Spojenom kráľovstve mal žalobca uzatvorený pracovný pomer u zamestnávateľa Pak Mecca Meats Ltd, 162-194, Bishop, Street, Birmingham. Žalobca tvrdil, že naposledy mal uzatvorený pracovný pomer u zamestnávateľa Eville Jones (GB) Ltd, Century House, 1275 Century Way, Thorpe Park, Leeds od 20. 08. 2018 do 23. 10. 2020, kde pracoval ako úradný veterinárny lekár. Pracovný pomer žalobca mal uzatvorený na dobu neurčitú a bol skončený z jeho strany. Medzi jednotlivými obdobiami zamestnaní sa zdržiaval žalobca na území Spojeného kráľovstva a zamestnanie na SR si nehľadal. V Spojenom kráľovstve býval v podnájmoch, jeho rodina, deti, vnúčatá a súrodenci žili počas tohto obdobia na území SR. Frekvenciu návratov žalobca uviedol 2-3 krát ročne na dovolenku buď letecky alebo autom. Počas návratov býval u príbuzných, u priateľky alebo v hoteli, v súčasnosti býva vo vlastnom rodinnom dome v Obci M..

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 104 ods. 1 v znení účinnom v čase právoplatnosti rozhodnutia, § 104 ods. 6, ako i právnu úpravu obsiahnutú v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Základné nariadenie“) v čl. 61 ods. 2, čl. 65 ods. 2 a 5 písm. a/, čl. 1 písm. j/, a Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009 (ďalej len „Vykonávacie nariadenie“) v čl. 11 ods. 1,2, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach, za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa prvej hlavy tretej časti SSP a dospel k záveru o zákonnosti rozhodnutia žalovanej.

4. Podľa názoru krajského súdu, posudzujúc vec nad rámec žalobných bodov (§134 ods. 2 písm. d/ v spojení s ust. § 6 ods. 2 písm. c/ SSP) a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu zistenie skutkového stavu bolo postačujúce pre riadne posúdenie veci, skutkový stav má oporu v administratívnom spise, žalovaná aplikovala na vec správne právne predpisy a náležite vec právne posúdila. Správny súd uviedol, že vzhľadom k tomu, že žalobca dosiahol v posudzovanom období (t. j. od 24. 10. 2016 do 23. 10. 2020) štyroch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t. j. 24. 10. 2020, dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území iného členského štátu v EÚ bolo v konaní o jeho nároku potrebné posúdiť, či je možné takúto dobu zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s citovaným ustanovením čl. 61 základného nariadenia. V zmysle čl. 61 ods. 2 základného nariadenia, je možné zohľadniť doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov členského štátu EÚ ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov za predpokladu, že daná osoba bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila doby poistenia dosiahnuté v súlade so slovenskými právnymi predpismi. Výnimku z daného pravidla predstavujú situácie obsiahnuté z čl. 65 ods. 5 písm. a/ základného nariadenia, t. j. prípady, kedy si dotknutá osoba počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo SZČO na území členského štátu EÚ zachovala bydlisko na území Slovenskej republiky v zmysle čl. 1 písm. j/ základného nariadenia a čl. 11 vykonávacieho nariadenia. Z vykonaného dokazovania krajský súd považoval za preukázané, že žalobca bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol doby poistenia v nezamestnanosti v zmysle citovaného ustanovenia § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Konštatoval, že zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti žalobcu dosiahnutú na území Veľkej Británie do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v zmysle citovaného článku 61 ods. 1 základného nariadenia, by bolo možné za predpokladu preukázania a zachovania pevných väzieb a bydliska žalobcu na území SR počas výkonu posledného zamestnania na území členského štátu EÚ.

5. Ďalej krajský súd konštatoval, že žalovaná sa vo svojom rozhodnutí zaoberala všetkými relevantnými kritériami, ktoré má na mysli citovaný článok č. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia pre určenie centra záujmov žalobcu. Správna úvaha žalovanej v otázke vyhodnotenia centra záujmov žalobcu vychádzajúc z vykonaného dokazovania bola podľa názoru krajského súdu logická, ucelená, koherentná, bez vzájomných rozporov. S pohľadom na dĺžku pobytu žalobcu v rozhodnom období na území Veľkej Británie 15 rokov, orientáciou žalobcu na britský pracovný trh, vrátane stability zamestnania žalobcu na území Veľkej Británie, žalobca v posudzovanom období nepracoval vôbec na území Slovenska, zatiaľ na území Veľkej Británie pracoval v dvoch pracovnoprávných pomeroch (Pak Mecca Meats Ltd, 162-194, Bishop, Street, Birmingham, podľa tvrdení žalobca, že naposledy mal uzatvorený pracovný pomer u zamestnávateľa Eville Jones (GB) Ltd, Century House, 1275 Century Way, Thorpe Park, Leeds od 20. 08. 2018 do 23. 10. 2020), boli závery žalovanej o centre záujmov žalobcu vo Veľkej Británii za plne odôvodnené. V nadväznosti na námietku žalobcu, krajský súd poukázal na to, že žalovaný premietol žalobcom predložené dôkazy do svojich skutkových zistení, keď uviedol, že žalobca sa vracal na územie SR sporadicky k deťom, súrodencom a priateľke a v súčasnosti býva vo vlastnom rodinnom dome v obci M.. Žalovaný správny orgán však celkovú dĺžku pobytu 15 rokov, orientáciu žalobcu na britský pracovný trh, vrátane stability zamestnania na území Veľkej Británie vyhodnotil ako silnejšie než ostatné žalobcom uvádzané skutočnosti. Námietku žalobcu, ktorou namietal, že na území Veľkej Británie neplánoval zostať dlhodobo, pričom žalovaná mala skúmať jeho úmysel vrátiť sa na územie SR, vyhodnotil krajský súd ako irelevantnú. Správny súd konštatoval, že v zmysle citovaného ustanovenia čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností ako sa uvádzajú v ods. 1 nevedie k určeniu skutočného miesta bydliska, za rozhodujúci sa považuje úmysel dotknutej osoby, ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré viedli k presťahovaniu. Poukázal na to, že v konaní žalobcu o dávku v nezamestnanosti nebolo posúdené zachovanie jeho väzieb na území SR v zmysle citovaného čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. Dĺžka prítomnosti na území členského štátu EÚ viac rokov, situácia žalobcu, stabilná pracovná situácia vo Veľkej Británii, orientácia na britský pracovný trh, plnenie daňových povinností na území Veľkej Británie, jednoznačne preukazujú, že žalobca si centrum záujmov v posudzovanom období na území SR počas výkonu činnosti zamestnanca vo Veľkej Británii nezachoval. Nakoľko o mieste bydliska žalobcu uplatnením relevantných kritérií v zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia nevznikli pochybnosti, nebolo dôvodné aplikovať čl. 11 ods. 2 tohto nariadenia a skúmať subjektívny úmysel žalobcu.

6. Podľa názoru krajského súdu žalovaná v dostatočnom rozsahu posúdila kritériá v zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, ktoré dôsledne vyhodnotila a dostatočným a zrozumiteľným spôsobom odôvodnila. Zo zistených skutočností a okolností veci krajský súd považoval za preukázané, že žalobca počas posledného zamestnávania zvyčajne býval vo Veľkej Británii a predpokladané väzby so Slovenskom na základe kritérií v zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia si nezachoval, keď v rozhodnom období mal centrum záujmu vo Veľkej Británii, kde sa počas výkonu zamestnania dlhodobo zdržiaval, býval v podnájme, trávil pracovný aj mimopracovný čas, platil zákonné odvody i dane. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že sa pravidelne vracal na Slovensko, kde žijú jeho deti a ďalší príbuzní, mal tu trvalý pobyt a ani skutočnosť, že sa stal vlastníkom nehnuteľnosti - rodinného domu v M., kde nateraz býva. Správny súd tiež konštatoval, že pri aplikácii základného nariadenia je potrebné postupovať v súlade s jeho cieľom, ktorým je podporiť hľadanie práce v tom členskom štáte, v ktorom dotknutá osoba bezprostredne predtým platila príspevky na poistenie v nezamestnanosti a zároveň aj to, aby tento štát niesol bremeno výplaty dávky v nezamestnanosti. Pokiaľ by bola v prípade žalobcu priznaná dávka v nezamestnanosti na Slovensku, predmetný postup by nezodpovedal účelu, ktorý sleduje základné nariadenie, a to rovnomerné a spravodlivé rozdeľovanie finančných prostriedkov medzi inštitúciami prijímajúcimi poistné a následne medzi inštitúciami vyplácajúcimi dávky. V zmysle koordinačných predpisov platí, že pri skončení výkonu zárobkovej činnosti by si nezamestnaní mali uplatňovať nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte, v ktorom skončili zamestnanie. Nesplnenie podmienok na vznik nároku na dávku v nezamestnanosti v jednom štáte nezakladá automaticky nárok na priznanie dávky v inom členskom štáte EÚ. Žalobca mal zákonnú možnosť požiadať o dávku v nezamestnanosti na území Veľkej Británie a prípadne požiadať o export priznanej dávky v nezamestnanosti na územie SR.

7. Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovanej dospel k záveru, že jej rozhodnutie je zákonné, vydané v súlade s právnou úpravou, ktorú citoval. Podľa názoru správneho súdu žalovaná vec správne právne posúdila, náležite sa vysporiadala s odvolacími námietkami žalobcu, ako aj svoje rozhodnutie riadne odôvodnila. Konštatujúc, že v danom prípade nie sú dané podmienky pre zrušenie rozhodnutia žalovanej, žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu

8. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. V dôvodoch kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) Navrhoval, aby kasačný súd rozsudok Krajského súdu v Nitre zrušil.

9. Žalobca poukazom na čl. 6 a čl. 65 ods. 5 a) základného nariadenia považoval za podstatné, že právny základ pojmu „bydlisko“ (následne pojmu „centrum záujmu“ podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia) spája základné nariadenie s vymedzením pojmu „príslušná inštitúcia“ [čl. 1 písm. q) bod iv), čl. 65 ods. 2,3 a 5a) základného nariadenia] vo väzbe na určenie príslušnosti inštitúcie, ktorej má byť osoba k dispozícii službám zamestnanosti. Právna konštrukcia prezentovaná správnymi orgánmi a súdom nemá, podľa názoru žalobcu, oporu v právnom predpise, keďže absentuje vyjadrenie súvisu so skúmaním podmienok nároku na dávku. Uviedol, že z pohľadu uplatňovaného práva, podľa právnych predpisov príslušného štátu (§104 zákona) právna úprava nadobudnutia, zachovania, trvania alebo znovunadobudnutia práva na dávky sa nárok na dávku nepodmieňuje bydliskom, ale výlučne získaním doby poistenia pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Na posudzovanie nároku na dávku preto možno, podľa názoru žalobcu, použiť iba tie ustanovenia základného nariadenia, ktoré upravujú sčítanie dôb poistenia. Skúmanie a zohľadňovanie akejkoľvek inej skutočnosti (v tomto prípade bydliska) na účel započítania doby poistenia dosiahnutej v inom členskom štáte prekračuje rámec ustanovený právnym predpisom príslušného štátu (Slovenskej republiky). Za spornú považoval žalobca výlučne otázku splnenia podmienky nároku na dávku v nezamestnanosti a to podmienky získania potrebnej (minimálnej) doby poistenia v nezamestnanosti pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, v danom prípade uznania doby poistenia v nezamestnanosti získanej v inom členskom štáte (Spojenom kráľovstve) ako doby poistenia získanej podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. Zdôraznil, že samotnú existenciu doby poistenia v nezamestnanosti v inom členskom štáte správny orgán nenamieta, ani nespochybňuje, túto len odmieta uznať za rovnocennú dobe poistenia v nezamestnanosti získanú podľa zákona. Žalovaná aplikuje čl. 65 ods. 2, ods. 5 a) základného nariadenia a čl. 11 vykonávacieho nariadenia, pričom neopodstatnene a neodôvodnene (priamo v rozpore s príslušnými ustanoveniami základného nariadenia) upúšťa od použitia tých ustanovení základného nariadenia, ktoré priamo upravujú problematiku sčítania dôb poistenia a ktorých aplikácia sa vzhľadom na daný skutkový stav vyžaduje.

10. Žalobca za nepochopiteľné považoval odvolávanie sa žalovanej na kapitolu 6 základného nariadenia, ktorá síce súvisí s dávkou, ale ktorej predmetom nie je problematika sčítania dôb poistenia. Tvrdil, že správny orgán výnimku týkajúcu sa prípadov uvedených v čl. 65 ods. 5 a) základného nariadenia z nepochopiteľných dôvodov spája s pravidlami sčítania dôb poistenia podľa čl. 6 a čl. 61 ods. 1 základného nariadenia, pričom má za to, že čl. 65 ods. 5 a) základného nariadenia sa vzťahuje iba na požiadavku ukončenia doby poistenia. Následne správny orgán podáva podrobnú analýzu inštitútov bydliska a centra záujmov, avšak pre žalobcu bez akejkoľvek argumentácie prepojenia s úpravou sčítania dôb poistenia a odôvodňujúcej aplikáciu cit. ustanovení a nimi používaných inštitútov na skúmanie postavenia v dobe trvania poistenia v inom členskom štáte. Dôvodil, že vzhľadom na skutkový stav správny orgán nesprávne aplikuje čl. 65 ods. 5 a) a čl. 65 ods. 2 prvej a druhej vety základného nariadenia v zjavnom rozpore s aktuálnym postavením žalobcu v čase uplatnenia nároku na dávku. Žalobca vyslovil názor, že tým, že po ukončení poistenia natrvalo opustil územie Spojeného kráľovstva a vrátil sa na územie Slovenskej republiky t. j. nemal naďalej bydlisko v Spojenom kráľovstve a ani sa do tohto iného členského štátu nevrátil, táto skutočnosť ho vylučuje z

okruhu osôb, na ktorý by bolo možné uplatniť úpravu podľa čl. 65 ods. 2 prvej a druhej vety ako i čl. 65 ods. 5 a) základného nariadenia. Podľa názoru žalobcu pokiaľ by aj bolo správne tvrdenie správneho orgánu, že žalobca podlieha režimu ust. čl. 65 ods. 2 prvej a druhej vety základného nariadenia, v zmysle čl. 61 ods. 1 a 2 základného nariadenia by to znamenalo len to, že na účely zohľadnenia doby poistenia v Slovenskej republike získanej v inom členskom štáte (v Spojenom kráľovstve) by sa od neho nevyžadovalo skončiť poistenie v inom členskom štáte a toto skončenie poistenia úradu aj preukázať. Žalobca tiež zásadne odmietol názor o možnosti zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území Spojeného kráľovstva do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 ods. 1 základného nariadenia len v prípade preukázania zachovania pevných väzieb a bydliska na území Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania v Spojenom kráľovstve, ako odporujúcu nielen zmyslu, ale aj dikcii čl. 61 ods. 1 a 2 základného nariadenia. Takýto výklad považoval za účelový, popierajúci zásadu voľného pohybu osôb. Ďalej žalobca namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia žalovanej, keď ničím neodôvodnila použitie ustanovení základného nariadenia na posúdenie nároku na dávku.

11. Záverom žalobca uviedol, že nesprávne právne posúdenie veci zo strany správneho súdu vidí predovšetkým v tom, že rozhodnutia sa opierajú jednak o nesprávnu aplikáciu inak správne použitého ustanovenia (§104 ods. 1 zákona) a jednak o uplatnenie nesprávnych ustanovení príslušného predpisu (najmä čl. 65 základného nariadenia). Dôvodil, že správny súd sa nesprávne stotožňuje s použitím ustanovení základného nariadenia, ktorých predmetom nie je úprava sčítania dôb poistenia, ale príslušnosti štátu, v ktorom osoba má byť k dispozícii službám zamestnanosti (čl. 65 základného nariadenia, čl. 11 vykonávacieho nariadenia) Účelová ignorancia ustanovení čl. 6 a čl. 61 základného nariadenia, priamo upravujúcu problematiku sčítania dôb poistenia odkazom na použitie týchto ustanovení, pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, podľa žalobcu neobstojí, pretože v ustanoveniach základného nariadenia, ktoré sa používajú (čl. 65 základného nariadenia) na posudzovanie predmetnej otázky (sčítanie dôb poistenia) inak ustanovené nie je. Vyslovil názor, že nevyhnutne sa preto musí rešpektovať úprava obsiahnutá v čl. 6 a čl. 61 ods. 1 základného nariadenia.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti

12. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu písomne vyjadrila podaním zo dňa 25.04.2022. Kasačnú sťažnosť navrhovala ako nedôvodnú zamietnuť. Zotrvávala na svojom vyjadrení k žalobe a v celom rozsahu sa stotožnila s odôvodnením rozsudku krajského súdu, ktorý považovala za vecne správny a zákonný.

13. Vo vzťahu k námietkam žalobcu žalovaná zdôraznila, že čl. 6 základného nariadenia - sčítanie dôb dosiahnutých na území iného členského štátu, je možné aplikovať jedine v prípade, ak v základnom nariadení nie je ustanovené inak. Ustanovenia týkajúce sa dávok v nezamestnanosti sú upravené v kapitole 6 základného nariadenia, a to v čl. 61 až 65 tohto nariadenia. Z týchto ustanovení vyplýva základná zásada, ktorou sa treba viesť pri zohľadňovaní dôb poistenia v nezamestnanosti dosiahnutých na území iného členského štátu Európskej únie pri uplatnení nároku na dávku v nezamestnanosti na území Slovenskej republiky, a to, že slovenská doba poistenia musí byť dosiahnutá ako posledná. Ďalej zdôraznila, že iba vo výnimočných prípadoch je možné zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území iného členského štátu Európskej únie, pokiaľ je dosiahnutá ako posledná. Touto výnimkou zo základnej zásady je situácia, ak si žiadateľ zachová počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu Európskej únie, centrum záujmov a bydlisko na území Slovenskej republiky. Otázkou bydliska považovala žalovaná v prípadoch keď žiadateľ o dávku v nezamestnanosti bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy (čo je aj prípad žalobcu) za zásadnú. V konaní tak bolo potrebné posúdiť miesto bydliska žalobcu a to na základe kritérií stanovených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca si bydlisko na území Slovenskej republiky, počas výkonu činnosti zamestnanca na území Spojeného kráľovstva nezachoval. Z uvedeného bolo zrejmé, že dobu poistenia v nezamestnanosti, ktorú žalobca dosiahol na území

Spojeného kráľovstva nebolo možné zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v zmysle ust. § 104 ods. 1 zákona.

14. Žalovaná taktiež zdôraznila, že nenachádza právny základ, na základe ktorého by mal vzniknúť žalobcovi nárok na dávku v nezamestnanosti na Slovensku, keď podľa britských právnych predpisov, teda v štáte kde mal posledné zamestnanie a odvádzal poisťné, v dôsledku jeho konania (skončenie pracovného pomeru z vlastného podnetu) by mu nárok na dávku v nezamestnanosti nevznikol. Uvedené je plne v súlade s čl. 5 písm. b) základného nariadenia. Na podporu svojho právneho názoru prezentovaného vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti poukázala aj na konštantnú judikatúru kasačného súdu, ktorý sa aj v prípade preukázania slabších väzieb účastníka konania so štátom jeho zamestnania stotožnil s názorom žalovanej vo veci posúdenia bydliska dotknutej osoby. (napr. rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu SR prípadne Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžsk/50/2021, 9Sžsk/88/2020, 9Sžsk/19/2021, 7Sžsk/91/2020, 1Sžsk/1/2020, 9Sžsk90/2019...)

IV.

Replika žalobcu k vyjadreniu žalovanej

15. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovanej zo dňa 20.05.2022 zdôraznil, že predmetom sporu je posúdenie povahy zárobkovej činnosti vykonávanej v členskom štáte na účely jej započítania podľa právnych predpisov príslušného štátu (Slovenskej republiky) a nie posúdenie miesta bydliska, počas ktorého vykonával žalobca zárobkovú činnosť na území Spojeného kráľovstva. Opätovne poukázal na čl. 6 a čl. 65 ods. 2 Základného nariadenia, ktoré problematiku sčítania dôb zárobkovej činnosti v inom členskom štáte nespája s inštitútom „miesta bydliska“ tak ako to poníma žalovaná.

V.

Konanie pred kasačným súdom

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky bol formálne zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov dňa 1. januára 2021 a na základe zák. č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva.

17. Podľa ust. § 101e zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021. Výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

18. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru o nedôvodnosti kasačnej sťažnosti žalobcu.

19. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sa/59/2021-52 zo dňa 24. januára 2022, ktorým krajský súd podľa § 190 SSP žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol. Predmetom preskúmovacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovanej č. 27382-2/2021-BA zo dňa 15. júna 2021, ktorým odvolanie žalobcu zamietla v celom rozsahu a potvrdila napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra. Prvostupňový správny orgán svojim rozhodnutím č. 3249/2021-NR-DvN zo dňa 15.03.2021 rozhodol o tom, že žalobca nemá podľa ust. § 104 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov a podľa čl. 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia nárok na dávku v nezamestnanosti.

20. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu.

21. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. Správny súd v správnom súdnictve poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP) Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP)

22. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

23. Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého žalobou, vykonal v súlade s právnou úpravou ustanovenou v zákone č. 461/2003 Z. z. v spojení s Nariadením (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia ako i Nariadením (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia, z ktorých dôvodov kasačný súd považoval právny záver správneho súdu o nedôvodnosti žaloby za správny.

VI.

Právne posúdenie kasačným súdom

24.Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

25.Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 v súvzťažnosti s čl. 2 ods. 2 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

26.Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

27.Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

28.Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2 (čl. 7 ods. 2 ústavy). Slovenská republika vstupom do Európskej únie preniesla časť svojich právomocí na Európsku úniu v určenej miere a svojim vstupom do Európskeho spoločenstva sa súčasne zaviazala k uplatňovaniu právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie. Právne záväznými aktami na úseku sociálneho zabezpečenia pre členské štáty Európskej únie (teda aj pre Slovenskú republiku) sú Nariadenie (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia („základné nariadenie“) a Nariadenie (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia („vykonávacie nariadenie“).

29.Podľa článku 48 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Konsolidované znenie), Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú v oblasti sociálneho zabezpečenia opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na poskytnutie voľného pohybu pracovníkov; za týmto účelom uzavrie dohody, ktoré migrujúcim pracovníkom bez ohľadu na to, či ide o zamestnancov, a na nich závislým osobám zabezpečia: a/ započítanie všetkých období braných do úvahy podľa zákonov príslušných krajín za účelom získania a trvania nároku na dávky a/vypočítanie ich výšky; b/ vyplácanie dávok osobám s bydliskom na území členských štátov.

30.Podľa článku 1 písm. j/ Základného nariadenia, "bydlisko" znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva; Podľa článku 1 písm. k/ Základného nariadenia, "pobyt" znamená prechodné bydlisko; Podľa článku 3 ods. 1 písm. h/ Základného nariadenia, toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia: dávky v nezamestnanosti;

31.Podľa článku 61 ods. 1, 2 Základného nariadenia, príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokolvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych

predpisov, ktoré uplatňuje. Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi. S výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a/ sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky: - doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia, - doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo - doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

32. Podľa článku 65 ods. 2, ods. 5, písm. a/ Základného nariadenia, úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplnujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

33. Podľa článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia, ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať: a/ dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov; b/ situáciu dotknutej osoby vrátane: i/ povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy; ii/ jej rodinného stavu a rodinných väzieb; iii/ vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti; iv/ v prípade študentov zdroja ich príjmov; v/ jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná; vi/ členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely. Podľa článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia, ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.

34. Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenc má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.

35. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy kasačný súd úvodom upriamuje pozornosť na to, že podľa základného pravidla obsiahnutého v článku 61 ods. 1 a 2 základného nariadenia sa doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu zohľadnia ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov v prípade, že daná osoba bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila doby poistenia dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov. Z dôvodu, že žalobca takto doby poistenia podľa slovenských právnych predpisov bezprostredne pred jeho zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol, bolo potrebné posúdiť, či sa doby poistenia získané v Spojenom kráľovstve môžu zohľadniť podľa článku 65 ods. 5 písm. a/ základného nariadenia, ktorý predstavuje výnimku z uvedeného základného pravidla, a podľa ktorého by žalobca poberal dávky v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky, ako keby sa na neho tieto predpisy vzťahovali počas jeho poslednej činnosti zamestnanca, a to v prípade, ak si na území Slovenskej republiky zachoval bydlisko. Pod pojmom „bydlisko“ v zmysle únie sa nechápe trvalý alebo prechodný pobyt podľa vnútroštátnych predpisov Slovenskej republiky. Podľa článku 1 písm. j/ základného nariadenia pojem „bydlisko“ znamená zvyčajné bydlisko, t.j. miesto, kde majú dotknuté osoby zvyčajné bydlisko a v ktorom sa

zároveň nachádza obvyklé centrum záujmov. „Bydlisko“ predstavuje v tomto zmysle autonómny pojem vlastný právu Únie (pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-90/97 Swaddling, bod 28,29). Kritéria, ktoré treba vziať pri určovaní miesta zvyčajného bydliska osoby do úvahy a ktoré boli sformulované v judikatúre súdneho dvora sú v súčasnosti kodifikované v čl. 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia. Vychádzajúc z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-90/97 Swaddling bod 29, malo by sa prihliadať na rodinné pomery zamestnanca; dôvody ktoré ho viedli k presťahovaniu; dĺžka a plynulosť jeho bydliska; skutočnosť (pokiaľ je to relevantné), že je v stabilnom zamestnaní; jeho úmysel, ktorý vyplýva zo všetkých okolností. Taktiež treba zobrať na zreteľ dĺžku obdobia zdržiavania sa na území daného štátu, dĺžku a stabilitu výkonu zárobkovej činnosti, dĺžku trvania pracovnej zmluvy, rodinný stav a rodinné väzby, bytovú situáciu a stabilitu tejto situácie a miesto, kde dochádza k zdaňovaniu príjmov. Tento zoznam však nie je taxatívny, nestanovuje žiadne preferenčné poradie rôznych kritérií vymedzených v odseku 1 tohto článku a všeobecne sa zdôrazňuje povinnosť prihliadať na špecifické okolnosti toho ktorého prípadu.

36. Skutkové okolnosti v danom prípade nesporne preukazujú, že žalobca nezískal pred podaním žiadosti o dávku v nezamestnanosti obdobie poistenia uvedené v § 104 zákona č. 461/2003 Z. z. podľa slovenských právnych predpisov. Pri posúdení, či na tento účel možno započítať doby získané podľa iných právnych predpisov, žalovaná a následne v konaní súdneho prieskumu správny súd, vychádzali z preukázaných skutočností, že žalobca bol pred rokom 2020 zamestnaný a sociálne poistený v Spojenom kráľovstve, takže podliehal podľa čl. 2 základného nariadenia jeho koordinačným pravidlám. Podľa čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia má cezhraničný pracovník zásadne nárok na dávku v nezamestnanosti podľa právnych predpisov toho štátu, v ktorom bol naposledy zamestnaný. Zmyslom tohto pravidla je jednak brániť diskriminácii cezhraničných pracovníkov (porov. čl. 4 a odôvodnenie 17 preambuly základného nariadenia), jednak zabezpečovať, že každý členský štát znáša zásadne náklady na dávky v nezamestnanosti len takej oprávnenej osoby, ktorá do jeho systému sociálneho zabezpečenia prispievala. Ustanovenia čl. 65 ods. 2 prvá veta a čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia upravujú výnimku pre pracovníkov, ktorí si počas poslednej činnosti zamestnanca v inom členskom štáte (v danom prípade v Spojenom kráľovstve) zachovali svoje bydlisko v pôvodnom členskom štáte (v danom prípade na Slovensku) a buď tam zostávajú bývať naďalej, alebo sa tam po skončení činnosti zamestnanca vrátia. Podľa tohto článku by tak žalobcovi mohol vzniknúť nárok na dávku v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov, ako keby sa na neho tieto právne predpisy vzťahovali počas jeho poslednej činnosti zamestnanca v Spojenom kráľovstve, len ak si počas tohto obdobia na území Slovenskej republiky zachoval bydlisko. Kasačný súd opätovne zdôrazňuje, že pojem bydlisko na účely základného nariadenia a teda aj na účely čl. 65 ods. 2 definuje čl. 1 písm. j) základného nariadenia, podľa ktorého bydlisko znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva. Tento pojem má v práve Únie svoj autonómny obsah (porov. rozsudok Súdneho dvora z 25. februára 1999 vo veci C-90/97, Robin Swaddling v. Adjudication Officer, ods. 28), takže ho nemožno stotožňovať s trvalým pobytom alebo prechodným pobytom podľa zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky. Súdny dvor už vo svojej judikatúre vyslovil záver, že ak pracovník má stabilné zamestnanie v určitom členskom štáte, tak sa predpokladá, že tam má aj bydlisko, no táto domnienka je vyvrátená (rozsudok z 8. júla 1992 vo veci C-102/91, Koch, ods. 22). Bližší spôsob určenia bydliska upravuje čl. 11 vykonávacieho nariadenia, ktorý kodifikuje kritériá vypracované judikatúrou Súdneho dvora, ktoré možno zohľadniť pri určovaní uvedeného centra záujmov (porov. napríklad rozsudok Súdneho dvora z 11. septembra 2014 vo veci C-394/13, B., ods. 34). Ustanovenie čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia obsahuje demonštratívny výpočet kritérií určenia bydliska, pričom žiadne kritérium nemá prednosť pred ostatnými. Kritériami na určenie centra záujmov podľa vykonávacieho nariadenia sú najmä: dĺžka a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov a situácia dotknutej osoby (vrátane povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy; rodinného stavu a rodinných väzieb; vykonávanie akejkoľvek nezárobkovej činnosti; v prípade študentov zdroja ich príjmov; bytovej situácie, najmä toho či je stabilná; členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely). Bydlisko určitej osoby sa tak v prvom rade určuje na základe objektívnych kritérií vymedzených v citovanom ustanovení. Až podľa čl. 11 ods. 2 cit. nariadenia platí, že ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako

sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu. Úmysel dotknutej osoby je tak len subsidiárnym spôsobom určenia jej bydliska, ak kritériá podľa odseku 1 nevedú k jeho jednoznačnému ustáleniu. Okrem toho z citovaného ustanovenia tiež vyplýva, že úmysel osoby sa posudzuje na základe objektívnych skutočností a okolností, a preto nestačí len jej tvrdenie, že mala úmysel za miesto svojho bydliska považovať Slovenskú republiku. Uvedené právne posúdenie je v zhode s konštantnou judikatúrou kasačného súdu. (bližšie pozri napr. rozhodnutie kasačného súdu sp. zn. 1Sžsk/38/2017, 9Sžsk 88/2020, 9Sžsk/19/2021, 7Ssk/103/2021..)

37.Vychádzajúc z uvedeného vyššie kasačný súd nemohol prisvedčiť námietkam žalobcu, ktorými v kasačnej sťažnosti namietal, že právny základ pojmu „bydlisko“ spája základné nariadenie s vymedzením pojmu „príslušná inštitúcia“ a to vo väzbe na určenie príslušnosti inštitúcie, ktorej má byť osoba k dispozícii ako i s tým, že sa nárok na dávku nepodmieňuje bydliskom, ale výlučne získaním doby poistenia pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Taktiež nesúhlasil s vylúčením aplikácie čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia na skutkový stav žalobcu tak, ako sa nesprávne domnieval žalobca. K uvedenému kasačný súd konštatuje. Skutkový stav zistený správnym orgánom jednoznačne preukázal, že žalobca si centrum záujmov a ani pobyt na území Slovenskej republiky nezachoval. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že žalobca v roku 2016 si kúpil na území Slovenskej republiky nehnuteľnosť. Osoba, ktorá sa presťahuje do inej krajiny bez zachovania akýchkoľvek podstatných väzieb vo svojej krajine pôvodu, sa už nemôže považovať za osobu, ktorá v nej má bydlisko, aj keď sa do danej krajiny plánuje vrátiť. Vzhľadom k uvedenému po prieskume zákonnosti napadnutého rozhodnutia správneho súdu a v rámci toho procesu preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a konaní im predchádzajúcich pri aplikácii zákonnej úpravy citovaných právnych noriem, postupom podľa Správneho súdneho poriadku, kasačný súd dospel k zhodnému záveru ako správny súd o zákonnosti rozhodnutia žalovanej.

38.Z uvedených dôvodov kasačný súd kasačné námietky žalobcu, ktorými namietal nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom v zmysle § 440 ods. 1 písm. g/ SSP vyhodnotil ako nedôvodné, keďže tieto námietky nespochybnili vecnú a právnu správnosť napadnutého rozhodnutia správneho súdu. Z týchto dôvodov podľa § 461 SSP kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

39.O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že účastníkom nárok na náhradu trov tohto konania nepriznal. Žalobcovi (sťažovateľovi) z dôvodu, že v tomto konaní nemal úspech (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej z dôvodu, pretože to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP).

40.Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

